

OMHU*-Projektet

Indsigter fra en spørgeskemaundersøgelse af fagpersoners antagelser om børn som vidner

* Opfattelser af den Menneskelige HUKommelse

2025

Trine Sonne
Osman S. Kingo

Dette projekt er støttet økonomisk af Offerfonden. Materialets udførsel, indhold og resultater er alene forfatterens ansvar. De vurderinger og synspunkter, der fremgår af materialet, er forfatterens egne og deles ikke nødvendigvis af Rådet for Offerfonden.

Vi ønsker at takke Laura Gaini, Sofie Aamand Beyer, Terese Hald Juul-Nyholm for kommentarer.

| RÅDET FOR OFFERFONDEN |

Titel	OMHU-Projektet
Undertitel	Indsigter fra en spørgeskemaundersøgelse af fagpersoners antagelser om børn som vidner
Forfattere	Trine Sonne og Osman S. Kingo
Afdeling	Psykologisk Institut, Aarhus Universitet
Forsidefoto	Colourbox
Udgivelsesår	2025
Finansiell støtte	Offerfonden

Internet version <https://psy.au.dk/conamore/omhu>

Indhold

Forord.....	5
1.0 Baggrund	6
1.1/ Formål	6
1.2/ Vores forventninger kan påvirke praksis	6
1.3/ Relevans	7
1.4/ Målgruppe og hypoteser	7
1.5/ Børn som vidner	8
2.0 Metode.....	10
2.1/ Deltagere og rekruttering	10
2.2/ Spørgeskema	10
3.0 Resultater og anbefalinger til praksis	12
3.1/ Deltagere.....	12
3.2/ Præstation ift. spørgeskemaundersøgelsen.....	12
3.3/ Anbefalinger til praksis.....	13
4.0 Formidlingsdag.....	14
5.0 Konklusion.....	15
6.0 Referencer	16

Forord

Med dette dokument ønsker vi at formidle nogle af de væsentligste bidrag fra OMHU-projektet. OMHU står for Opfattelser af den Menneskelige HUKommelse, og projektet har haft til formål at undersøge danske fagprofessionelles opfattelser af vidner, herunder deres viden om hukommelsen. Projektet løb fra efteråret 2022 til udgangen af 2024. I dette dokument ønsker vi at give et overblik over særligt den del af projektet, der knytter sig til antagelser eller opfattelser af yngre børn som vidner (særligt med fokus på børn i 3-6-årsalderen).

Dokumentet henvender sig til de faggrupper, der tillige var målgruppen for undersøgelsen, nemlig: 1) Politi, 2) Psykologer, 3) Socialrådgivere, 4) Dommere, 5) Anklagere, og 6) Forsvarsadvokater. Dokumentet er desuden relevant for andre faggrupper, herunder forskere, der har interesse i vidnepsykologi, hukommelsen eller inddragelse af børn generelt.

Hensigten med dokumentet er at formidle hovedkonklusionerne fra undersøgelsen til brug i praksis af de forskellige involverede grupper. Resultaterne fra undersøgelsen vil endvidere blive udgivet i internationale tidsskrifter. Disse samt resultaterne fra de andre del-projekter i OMHU-undersøgelsen vil efter publicering kunne findes på hjemmesiden: <https://psy.au.dk/conamore/omhu>.

En stor tak skal lyde til alle de deltagende samt vores studentermedhjælpere. Endvidere ønsker vi at takke Offerfonden for økonomisk støtte til gennemførelsen af projektet.

Aarhus, februar 2025

Osman S. Kingo og Trine Sonne

Kontakt: trines@psy.au.dk
Telefon: 8716 5361

1.0 Baggrund

1.1/ Formål

Formålet med nærværende projekt har været at skabe viden, der kan hjælpe børn som er ofre for forbrydelser. Børn kan optræde som ofre i forskellige sammenhænge, herunder fx i sager om seksuelle eller voldelige overgreb. Det er tydeligt fra bl.a. årsstatistikken fra de danske børnehuse, at vi oplever en stigning i sager, hvor der er mistanke om overgreb mod børn (Årsstatistik om de danske børnehuse, 2023, Social- og boligstyrelsen). De seneste tal viser, at der på landsplan blev igangsat 2316 sager i børnehuse alene i 2023.

Når børn har været ofre for fx et overgreb, er det oftest nødvendigt at få indsigt i deres oplevelse af sagen – både i forhold til det mulige retslige efterspil, men også i forhold til at møde barnet i dets oplevelse fx i en behandlingssituation. Børn, som er ofre i sådanne sager, er i øget risiko for at opleve udfordringer i deres trivsel sidenhen. Det er derfor altafgørende, at forskellige fagpersoner, der arbejder rundt om børnene, er klædt godt på til at hjælpe dem.

Vi har derfor haft et hovedfokus på de professionelle voksne, som børnene i disse sager potentielt kommer i kontakt med. Det kan være psykologen i fx børnehuset, politiafhøreren, socialrådgiveren, dommeren, anklageren eller forsvarsadvokaten.

1.2/ Vores forventninger kan påvirke praksis

Vi ved, at vores forventninger til verden påvirker vores møde med verden og vores interaktion med andre. Vi har forventninger eller antagelser om mange ting – lige fra forældreskab (fx Hembacher & Frank, 2016), emotioner (fx Becera et al., 2020) til hukommelsen (Garry et al., 1994). Særligt forventninger eller antagelser om vidner og deres hukommelse er relevante i denne sammenhæng. I sidste ende kan vores forventninger påvirke vores praksis, hvad vi ser eller overser, og dermed også barnets retssikkerhed. Eksempelvis hvis disse forventninger eller antagelser bygger på fejlopfattelser.

Med udgangspunkt i den internationale forskning, som særligt ved hjælp af spørgeskemaundersøgelser har undersøgt faggruppers antagelser om voksne som vidner, ved vi, at de opfattelser, der kommer til udtryk, ikke altid afspejler videnskaben (fx Bjørndal et al., 2020; Melinder

& Magnussen, 2015). Samtidig ved vi – igen primært fra den internationale forskning – at har man ikke den fornødne viden om, hvordan børn beretter om tidligere oplevede begivenheder, er der en risiko for at påvirke det, børnene fortæller. I værste fald kan børnene udvikle falske erindringer (fx Pipe & Salmon, 2009). Det er derfor relevant med øget bevidsthed om og synlighed ift. den viden, der former eller guider praksis.

1.3/ Relevans

I Danmark har en sådan kortlægning af fagprofessionelles viden været stort set fraværende. Danmark er derfor bagud sammenlignet med andre nordiske lande såsom Norge og Sverige, hvor der længe har været en interesse i at få kortlagt faggruppers viden i sådanne sager. Derfor er det relevant at få afdækket, hvilke forventninger forskellige fagpersoner i Danmark har, når de arbejder med børn, som har været ofre i forskellige sager. Ifølge Zajac et al. (2013) er det særligt vigtigt at være opmærksom på eventuelle fejlslutninger i små lande, da disse ellers fejlsluttet kan komme til at forblive uimodsagte.

Der er god grund til at fokusere specifikt på børnene, da denne målgruppe er særligt sårbar i disse sammenhænge. F.eks. kan en særlig udfordring med denne målgruppe være, at selv når børn skal fortælle om ganske uskyldige hændelser, kan de have vanskeligt ved dette (et emne som vores egen forskning blandt andet har belyst, se fx Krøjgaard et al., 2022; Sonne et al., 2020; 2023 eller Jensen & Sonne, 2023).

1.4/ Målgruppe og hypoteser

I OMHU-projektet har vi haft et ønske om at se nærmere på specifikke faggrupper, der potentielt set har mulighed for at arbejde rundt om barnet, der har været (eller mistænkes at være) offer for fx et overgreb. Det har ikke været et krav, at de deltagende aktivt arbejdede med sådanne sager. Vi har haft fokus på faggrupper, der potentielt set kan tænkes at arbejde rundt om barnet *inden* en eventuel retssag, men også *under* eller *efter* en mulig retssag.

Baseret på lignende undersøgelser af forskellige faggruppers viden om hukommelsen eller vidner generelt, forventede vi, at faggrupperne ville besidde viden om børns evne til at berette, men at der også ville være flere steder, hvor fagpersonernes viden ikke ville afspejle den seneste evidensbaserede viden. Dette kan der naturligvis være mange årsager til, herunder eksempelvis manglende eksponering for opdateret viden. Vi forventede således, at der ville være steder, hvor en opdatering i henhold til nuværende forskning ville være relevant. Vi forventede, at vi på baggrund af spørgeskemaundersøgelsen målrettet ville kunne tilbyde denne opdatering.

Netop derfor var et af formålene, at vi qua denne kortlægning ville kunne identificere og sætte ind de steder, hvor der måtte være behov for en opdatering. Dette er relevant både i retsmæssige sammenhænge – fx i sager om seksuelle overgreb, hvor børnenes vidneudsagn ofte vil være eneste bevis – men også i behandlingsmæssige sammenhænge, hvor vores tilgang til behandlingen igen afhænger af vores forventninger til, hvad børnene kan.

Opsummeret har projektet haft fire hovedformål:

1. At få kortlagt faggruppernes forståelse af børns evne til at vidne.
2. At få identificeret de steder, hvor en opdatering af nuværende viden er relevant.
3. At bidrage til den internationale forskning.
4. At formidle de vigtigste fund bredt til centrale faggrupper.

1.5/ Børn som vidner

Antagelser om børn som vidner har ofte været overset i de store internationale undersøgelser om faggruppers forventninger til vidner. Selvom enkelte studier har undersøgt dette (fx Kostopoulos et al., 2019; Melinder et al., 2004) er der altså god grund til at fokusere undersøgelsen specifikt på børnene.

Når vi beder folk om at vidne, beder vi dem om at fortælle om en begivenhed fra deres fortid. Typisk vil man gerne vide noget om hvad, hvor, hvornår og hvorfor. For at svare på alle disse *hv-spørgsmål* er vi nødt til at trække på information fra den episodiske/autobiografiske hukommelse – det vil sige erindringer omhandlende vores personlige fortid (fx Berntsen & Rubin, 2012; Tulving, 1972). Flere årtiers forskning har vist, at børns hukommelse fungerer meget som voksnes hukommelse (fx Bauer, 2007; Krøjgaard et al., 2022). Forskning i udviklingen af netop denne form for hukommelse har vist, at børn tidligt er i stand til at danne varige erindringer (fx Bauer, 2007). Samtidig er det en evne, der udvikles i takt med at børnene vokser op. Eksempelvis har studier vist, at særligt temporale aspekter – altså tidsmæssige forhold – er vanskeligere for yngre børn at rapportere om (fx Hayne & Imuta, 2011). Ligeledes er det samtidig sådan, at børn også glemmer hurtigere end voksne (fx Sonne et al., 2019). Desuden har vi som voksne vanskeligt ved at huske erindringer fra de første år af vores liv – et fænomen der betegnes *Barndomsamnesi* (Sonne et al., 2025). Der er mange forklaringer på dette fænomen, herunder kan nævnes at den sproglige udvikling naturligvis har stor betydning for hukommelsen.

Selvom børns hukommelse for begivenheder kan rumme mange af de samme elementer, som voksnes gengivelser kan, og ligeledes kan tilgås

både efter strategisk søgen eller spontant, hvor erindringerne kommer til os nærmest 'ud af det blå', ved vi også, at det er en vanskelig opgave for dem selvstændigt at berette om hændelser. Ofte vil deres fortællinger ikke rumme mange detaljer (fx Jensen & Sonne, 2023), og det kan være vanskeligt for dem selvstændigt at berette om en begivenhed. Derfor er det væsentligt, at de får den rette hjælp, når de skal fortælle om sager om fx overgreb, uden at vi kommer til at påvirke dem. Særligt de yngste børn er letpåvirkelige, men vi kan også som voksne blive påvirket.

Hukommelsen er nemlig generelt påvirkelig, og hukommelsen er heller ikke bygget til at bevare nøjagtige gengivelser af verden omkring os. Vi skal derfor ikke forvente, at vidner kan gengive komplette, nøjagtige beskrivelser af et begivenhedsforløb (fx Magnussen, 2017). Det kan der være mange forklaringer på, herunder begrænsninger i opmærksomhed og hukommelsens rekonstruktive natur. Vi er ikke byggede til at registrere alt omkring os.

Dog ved vi også at både børn og voksne kan fungere som vidner, selvom det er en vanskelig opgave. Vidnepsykologien har bidraget med centrale og relevante indsigter i forhold til eksempelvis gode spørgemetoder eller interviewteknikker, der kan hjælpe både voksne og børn i deres fortællinger (fx Magnussen, 2017). Systematiske afprøvninger af forskellige hjælpemidlers anvendelse er helt afgørende i undersøgelsen af præcist, hvad det gør ved beretningerne at anvende en given metode. Her vil man have fuld kontrol over den hændelse, deltagerne gennemgår, og derved kunne undersøge hvad en given metode gør ved fx akkuratheden. Denne viden er afgørende i udvælgelsen af rette hjælpemidler. Selvom børn kan fungere som vidner er det nemlig ikke en let opgave for dem, og de har ofte brug for hjælp.

Vi var overordnet set interesseret i at kortlægge faggruppernes antagelser om netop børn som vidner.

2.0 Metode

2.1/ Deltagere og rekruttering

Ved hjælp af en spørgeskemaundersøgelse ønskede vi at kortlægge, hvilke opfattelser forskellige faggrupper har af børns evne til at fortælle om tidligere oplevelser fx overgreb.

Vi fokuserede på forskellige faggrupper, der alle potentielt set kunne arbejde med børn som er ofre. Herunder psykologer, politi, socialrådgivere, advokater og dommere. Forhåbningen var at ende med knap 50 deltagere i hver faggruppe baseret på lignende studier (fx Bjørndal et al., 2020; Kostopoulos et al., 2019).

Deltagerne blev rekrutteret hovedsageligt via e-mail igennem diverse kanaler, såsom fagforeninger, netværk, uddannelser eller ved direkte kontakt.

Vi endte med en tilfredsstillende deltagertilslutning, og det endelige datasæt bestod af i alt 335 deltagere.

Da dataindsamlingen som planlagt blev afsluttet, havde vi følgende deltagere med:

Politi (n = 64), Psykologer (n = 70), Socialrådgivere (n = 50), Dommere (n = 45), Anklagere (n = 68), Forsvarsadvokater (n = 38).

2.2/ Spørgeskema

Spørgeskemaet blev opsat i online form, således distribueret via e-mail var muligt. Spørgsmålene var udvalgt og inspireret af international forskning (se Kostopoulos et al., 2019), men blev også udvidet til at inkludere andre perspektiver på børns evne til at fortælle om tidligere hændelser. Vi har hentet inspiration fra internationale tekster om diverse fejlopfattelser af børn (se fx Zajac et al., 2013), ligesom vi har trukket på vores egen mangeårige erfaring med at undersøge børns hukommelse. Deltagerne blev bedt om at besvare spørgeskemaet med tanke på børn i 3-6-årsalderen (som i Kostopoulos et al., 2019).

Spørgeskemaet omhandlende børn som vidner bestod af 21 spørgsmål samt baggrundsspørgsmål. Ved størstedelen af spørgsmålene blev deltagerne bedt om at svare i hvor høj grad de var enige i forskellige udsagn ved hjælp af svarkategorierne:

Meget uenig – Uenig – Hverken enig eller uenig – Enig – Meget enig

Skemaet fremgår af Bilag 1. De første 16 spørgsmål er inspireret af undersøgelsen af Kostopoulos et al. (2019), mens de resterende fem spørgsmål er udviklet til netop denne undersøgelse.

I vurderingen af besvarelsenerne har det været nødvendigt at tage stilling til, hvor korrekte svarene var (dette er angivet med en * i Bilag 1). Det er naturligvis vigtigt at påpege, at selvom vi i de fleste vurderinger kunne læne os op ad tidligere forskning, så er det samtidig sådan at flere aspekter fortsat diskuteres i faglige kredse, og at der i flere henseender er blandede resultater. Vi er dermed klar over, at der også kan være forskellige faglige holdninger til de antagelser, som deltagerne skulle tage stilling til, og at forskellige faggrupper kan have forskellige opfattelser af disse. Det er i den forbindelse relevant at huske på nuancerne og kompleksiteten ved aspekterne omhandlende børn som vidner.

3.0 Resultater og anbefalinger til praksis

I det følgende vil vi give et overblik over nogle af de foreløbige resultater fra OMHU-projektet. Det er hensigten at disse resultater udgives i internationale tidsskrifter, hvorfor resultaterne i denne forbindelse kun vil blive gengivet på et generelt plan. Kontakt venligst Trine Sonne hvis du er interesseret i at høre mere om artiklerne eller hold dig opdateret her <https://psy.au.dk/conamore/omhu>.

3.1/ Deltagere

På baggrund af dataindsamlingen endte vi med tilfredsstillende tilslutning på tværs af faggrupperne. Vi endte desuden med en gruppe deltagere, hvoraf mange havde erfaring med at arbejde med børn, og hvor deltagernes erfaring inden for deres specifikke profession spændte fra ingen til megen erfaring. Endvidere var det tydeligt, at der på tværs af faggrupperne var store forskelle ift. modtaget undervisning. Hvor nogle faggrupper næsten ikke havde modtaget undervisning om emnet, mens andre i højere grad rapporterede undervisning.

3.2/ Præstation ift. spørgeskemaundersøgelsen

Som kan ses i Bilag 1 præsenterede vi deltagerne for en del forskellige antagelser om børn som vidner. Da svarkategorierne 'Meget uenig/Meget enig' sjældent blev valgt, har vi i resultaterne kollapsede svarene til i alt tre kategorier, herunder Uenig, Hverken uenig eller enig og Enig.

Grundlæggende viser de svar, som deltagerne gav, at de ser børn som kompetente vidner. Forstået på den måde, at vi finder at der er tiltro til at yngre børn kan vidne på tværs af faggrupperne (som eksempelvis angivet ift. spørgsmål 1 og 2, se Bilag 1). Vi finder også på tværs af faggrupperne, at en stor andel svarer 'hverken enig eller uenig' på mange af vores spørgsmål. Dette fund minder om resultaterne fra Kostopoulos et al. (2019). Dette fund diskuteres i afsnit 5.0 i dette dokument.

Generelt finder vi, at der er flere spørgsmål, hvor der overordnet set gives det korrekte svar. Eksempelvis vedrørende påvirkeligheden af vidner (Spørgsmål 5 og 7). Overordnet set finder vi, at der svares korrekt på omkring 9-12 spørgsmål ud af 21 mulige spørgsmål. Der kan naturligvis være flere årsager til, at der ikke svares korrekt, ligesom der kan være områder, hvor det videnskabelige grundlag fortsat kan diskuteres. Dog har resultaterne også peget på specifikke områder, hvor der synes behov for en vidensopdatering. Herunder kan nævnes emner som fx fortrængning, kropssprog og brugen af anatomiske dukker. Endeligt er der også en del spørgsmål, hvor svarene fordeles bredt ud over de forskellige svarkategorier.

Der tegner sig et billede af at tidligere undervisning faktisk påvirker præstationen, således at de der tidligere har modtaget undervisning om vidners hukommelse og om børn som vidner klarer sig bedre. Undersøgelsen peger desuden delvist på, at erfaring (både målt som antal år i specifik profession og som erfaring i arbejdet med børn) kan være negativt associeret med præstationen i spørgeskemaet (se punkt 3 neden for).

3.3/ Anbefalinger til praksis

På baggrund af OMHU-undersøgelsen vil vi gerne komme med 3 overordnede anbefalinger:

1. Undersøgelsens resultater peger på centrale områder, hvor en opdatering af viden synes relevant, herunder kan nævnes emner som fx fortrængning, kropssprog og brugen af anatomiske dukker.
2. Undersøgelsens resultater peger endvidere på betydningen af undervisning om centrale emner, herunder specifikt med fokus på børn som vidner.
3. Endeligt vil vi gerne fremhæve det lidt overraskende fund, at der tilsyneladende ikke var positive sammenhænge mellem erfaring (både målt som antal år i specifik profession og som erfaring i arbejdet med børn) og præstation i spørgeskemaet. I enkelte tilfælde fandt vi sågar negative sammenhænge mellem erfaring og præstation. Dette kan naturligvis være vanskeligt at tolke på. Men der er sandsynligvis en sammenhæng mellem års erfaring, og hvor lang tid der er gået siden man sidst blev undervist i emnet. Dette kunne pege på et behov for en løbende opdatering af viden, i og med at videnskaben også udvikler sig.

4.0 Formidlingsdag

Tilbage i september 2024 afholdte vi den planlagte formidlingsdag. Denne blev afholdt med støtte fra Offerfonden.

Formålet var at dele indsigter fra vores undersøgelse og desuden at formidle om udvalgte emner, som vi på baggrund af undersøgelsen fandt relevante ift. at opdatere vidensgrundlaget om børn som vidner. Der var fin tilslutning til dagen, og vi havde tilmeldte deltagere fra alle de berørte faggrupper. Der var stor interesse undervejs og et ønske om opdateret viden fra de deltagende faggrupper.

5.0 Konklusion

I OMHU-projektet har det været formålet at kortlægge forskellige faggruppers viden om børn som vidner. Vi har i nærværende dokument ønsket at formidle udvalgte resultater fra denne undersøgelse.

Overordnet set finder vi meget lignende resultater som beskrevet i det studie fra Norge, som dele af vores undersøgelse bygger på (Kostopoulos et al., 2019). Eksempelvis finder vi, at de forskellige faggrupper betragter børn som kompetente vidner. I den forbindelse ser vi også ved flere spørgsmål, at deltagerne valgte det korrekte svar. Men samtidig er der også spørgsmål, hvor det dominerende svar ikke harmonerede med videnskaben. Det kan der naturligvis være flere forklaringer på, herunder manglende eksponering for opdateret viden. Her har vi som forskere en særlig formidlingsopgave.

Et centralt fund fra undersøgelsen er de mange svar i 'hverken enig eller uenig'. Ved flere spørgsmål er der flere svar i denne kategori end svar, der faktisk afspejler en reel stillingtagen til spørgsmålene. Det er vanskeligt at konkludere, hvordan et sådant svar skal tolkes. Det kunne afspejle en tvivl om, hvad der var det korrekte svar, ligesom det også kunne være, at det snarere afspejlede en forståelse af, at mange af disse emner indeholder mange nuancer, og at det rette svar kan diskuteres. Fremtidig forskning bør se nærmere på, hvad der ligger bag dette resultat.

Vi har identificeret specifikke områder, hvor der kunne være behov for en vidensopdatering. Herunder kan nævnes emner som fx fortrængning, kropssprog og brugen af anatomiske dukker. Særligt disse områder blev behandlet til vores formidlingsdag. Vi oplevede undervejs i undersøgelsen samt til vores formidlingsdag en stor interesse og efterspørgsel på netop opdateret viden på området.

Afslutningsvist vil vi gerne gentage vores invitation fra formidlingsdagen: Vi håber, at dette projekt kan være en invitation til øget dialog mellem forskning og praksis.

6.0 Referencer

- Becerra, R., Preece, D. A., & Gross, J. J. (2020). Assessing beliefs about emotions: Development and validation of the Emotion Beliefs Questionnaire. *PloS One*, 15(4), e0231395–e0231395. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0231395>
- Berntsen, D., & Rubin, D. C. (2012). Understanding autobiographical memory: An ecological theory. In D. Berntsen, & D. C. Rubin (Eds.). *Understanding autobiographical memory: Theories and approaches* (pp. 333–355). Cambridge University Press.
- Bjørndal, L. D., McGill, L., Magnussen, S., Richardson, S., Saraiva, R., Stadel, M., & Brennen, T. (2021). Norwegian judges' knowledge of factors affecting eyewitness testimony: a 12-year follow-up. *Psychiatry, Psychology, and Law*, 28(5), 665–682. <https://doi.org/10.1080/13218719.2020.1837028>
- Garry, M., Loftus, E. F., & Brown, S. W. (1994). Memory: A River Runs through It. *Consciousness and Cognition*, 3(3), 438–451. <https://doi.org/10.1006/ccog.1994.1025>
- Hayne, H., & Imuta, K. (2011). Episodic memory in 3- and 4-year-old children. *Developmental Psychobiology*, 53(3), 317–322. <https://doi.org/10.1002/dev.20527>
- Hembacher, E., & Frank, M.C. (2016). Measuring lay theories of parenting and child development. *Cognitive Science*.
- Jensen, T., & Sonne, T. (2023). *Fakta og myter om barns utvikling*. Akademisk Forlag.
- Kostopoulos, M. B., Iversen, S., Magnussen, S., & Melinder, A. (2019). Beliefs About Young Children as Witnesses: a Survey of Experienced Defense Lawyers and Psychological Expert Witnesses in Norway. *International Journal on Child Maltreatment: Research, Policy and Practice*, 2(4), 309–322. <https://doi.org/10.1007/s42448-019-00029-2>
- Krøjgaard, P., Sonne, T., Kingo, O. S., & Berntsen, D. (2022). Spontaneous verbal recall: A new look at the mechanisms involved in episodic memory retrieval in young children. *Developmental Review*, 66, 101050. <https://doi.org/10.1016/j.dr.2022.101050>
- Melinder, A., Goodman, G. S., Eilertsen, D. E., & Magnussen, S. (2004). Beliefs about child witnesses: A survey of professionals. *Psychology, Crime & Law*, 10(4), 347–365. <https://doi.org/10.1080/10683160310001618717>
- Melinder, A., & Magnussen, S. (2015). Psychologists and psychiatrists serving as expert witnesses in court: what do they know about eyewitness memory? *Psychology, Crime & Law*, 21(1), 53–61. <https://doi.org/10.1080/1068316X.2014.915324>
- Pipe, M. & Salmon, K. (2009). Memory development and the forensic context. In Courage, M.L & Cowan, N. (Eds.) *The development*

- of memory in infancy and childhood*. (2nd ed. pp 241-282). Psychology Press.
- Social- og Boligstyrelsen (2023). *Årsstatistik om de danske børnehuse: 2023*
- Sonne, T., Jensen, T., Kingo, O. S., Berntsen, D., & Krøjgaard, P. (2023). To ask or not to ask: Strategic recall, but not spontaneous recall, decreases by the passage of time in 46-month-olds' memory of a unique event. *Psychological Research*, 87(6), 1718-1728. <https://doi.org/10.1007/s00426-022-01783-8>
- Sonne, T., Kingo, O. S., Berntsen, D., & Krøjgaard, P. (2019). Thirty-five-month-old children have spontaneous memories despite change of context for retrieval. *Memory*, 27(1), 38-48. <https://doi.org/10.1080/09658211.2017.1363243>
- Sonne, T., Kingo, O. S., Berntsen, D., & Krøjgaard, P. (2020). Age affects strategic but not spontaneous recall in 35- and 46-month-old children. *Journal of Cognition and Development*, 21(4), 603-621. <https://doi.org/10.1080/15248372.2020.1797748>
- Sonne, T., Krøjgaard, P., & Kingo, O. S. (Accepted/In press). Childhood Amnesia. I L. M. Bietti, & M. Pogacar (red.), *The Palgrave Encyclopedia of Memory Studies* Palgrave Macmillan.
- Tulving, E. (1972). Episodic and semantic memory. In E. Tulving & W. Donaldson (Eds.), *Organization of memory* (pp. 381-403). New York Academic Press.
- Zajac, R., Garry, M., London, K., Goodyear-Smith, F., & Hayne, H. (2013). Misconceptions about childhood sexual abuse and child witnesses: Implications for psychological experts in the courtroom. *Memory (Hove)*, 21(5), 608-617. <https://doi.org/10.1080/09658211.2013.778287>

Bilag 1

1. I hvilken alder er et barn tidligst i stand til at huske og fortælle om et overgreb?

1-2 år gammel 3-5 år* gammel 6-8 år gammel

2. Hvor tidligt vil du forvente, at et barn i en afhøringsituation kan berette om overgreb, således at beretningen svarer til det, der faktisk skete?

3-4 år* gammel 5-6 år* gammel 7-8 år gammel 9-10 år gammel

I det følgende bedes du anføre, i hvor høj grad du er enig i følgende udsagn ved hjælp af følgende svarkategorier: *Meget uenig* *Uenig* *Hverken enig eller uenig* *Enig* *Meget enig*

3. Børn fortæller typisk sandheden om forbrydelser, de har været vidne til eller selv har oplevet.

Meget uenig *Uenig* *Hverken enig eller uenig* *Enig**
*Meget enig**

4. Sammenlignet med voksne husker børn flere detaljer (mere information) om begivenheder de har oplevet.

*Meget uenig** *Uenig** *Hverken enig eller uenig* *Enig*
Meget enig

5. Sammenlignet med voksne, er et barns hukommelse for en begivenhed, de har været vidne til, mere sårbar overfor efterfølgende påvirkning.

Meget uenig *Uenig* *Hverken enig eller uenig* *Enig**
*Meget enig**

6. Børn har mindre præcise erindringer for begivenheder end voksne.

Meget uenig Uenig* Hverken enig eller uenig Enig*
Meget enig

7. Vidner ændrer til tider deres beretninger om en begivenhed, enten under et interview/en afhøring eller mellem interviews/afhøringer, pga. pres fra en autoritetsperson. Børn er mindre tilbøjelige til at blive påvirket af autoritetspersoner, end voksne er.

Meget uenig Uenig* Hverken enig eller uenig Enig*
Meget enig

8. Børn kan opleve en begivenhed, før de udvikler sprog, og senere i barndommen fortælle om denne begivenhed baseret på deres hukommelse.

Meget uenig Uenig* Hverken enig eller uenig Enig*
Meget enig

9. Når et barns udsagn er rigt på detaljer, betyder det at barnet husker korrekt.

Meget uenig Uenig* Hverken enig eller uenig Enig*
Meget enig

10. Små børn husker traumatiske begivenheder mindre korrekt end voksne.

Meget uenig Uenig* Hverken enig eller uenig Enig*
Meget enig

11. De fleste børn, som har oplevet stærkt traumatiske begivenheder, vil lukke dem ude af bevidstheden og senere have vanskeligt ved at genkalde dem.

Meget uenig Uenig* Hverken enig eller uenig Enig*
Meget enig

12. Hvis et barn er blevet udsat for et overgreb, da det var så lille, at det ikke forstod, at det var et overgreb, kan barnet sidenhen som voksen komme til at forstå dette som et overgreb i lyset af ny viden.

*Meget uenig Uenig Hverken enig eller uenig Enig**
*Meget enig**

13. Sammenlignet med voksne er det mere sandsynligt at børn som interviewes fortæller en sandfærdig beretning om en begivenhed.

Meget uenig Uenig* Hverken enig eller uenig Enig*
Meget enig

14. Et barn med verbale evner, der svarer til et ældre barns, er et mere troværdigt vidne.

Meget uenig Uenig* Hverken enig eller uenig Enig*
Meget enig

15. Når man ser på et udsagn fra et interview/en afhøring (i fravær af andre former for beviser), er det lettere at opdage, når et barn lyver, end når en voksen lyver.

Meget uenig Uenig* Hverken enig eller uenig Enig*
Meget enig

16. Når et barn interviewes som vidne, er kropssprog mere vigtig at tolke på, end hvad barnet rent faktisk siger i vurderingen af, hvorvidt barnet fortæller sandheden.

Meget uenig Uenig* Hverken enig eller uenig Enig*
Meget enig

17. Børn har vanskeligt ved at skelne mellem noget, de har hørt andre tale om og noget de selv har oplevet.

*Meget uenig Uenig Hverken enig eller uenig Enig**
*Meget enig**

18. Fagpersoner har vanskeligt ved at vurdere hvor korrekte børns beretninger.

*Meget uenig Uenig Hverken enig eller uenig Enig**
*Meget enig**

19. Der skal flere vildledende samtaler til, før der er risiko for at påvirke et barns fortælling.

Meget uenig Uenig* Hverken enig eller uenig Enig*
Meget enig

20. Børn, der har været udsat for overgreb, skal stilles specifikke spørgsmål til overgrebet, før de vil fortælle om det.

Meget uenig Uenig* Hverken enig eller uenig Enig*
Meget enig

21. Anatomiske dukker er et pålideligt værktøj til at få børn til at vise berøringer i forbindelse med forklaringer i sager om overgreb.

Meget uenig Uenig* Hverken enig eller uenig Enig*
Meget enig

“Memory works a little bit more like a Wikipedia page: You can go in there and change it, but so can other people” (Citat: E. Loftus, Ted talk).